

Bilten Mađara Grada Zagreba

Besplatni primjerak

Mađarska je na šest mjeseci preuzela predsjedanje Europskom Unijom

Od 1. siječnja 2011. godine Mađarska će službeno tijekom pola godine predsjedavati Europskom Unijom. Mađarska je svoje predsjedanje započela simboličnim preuzimanjem zastave Europske Unije. Zastavu je 6. siječnja uveče u Parlamentu preuzeo premijer Viktor Orbán.

Na ovom događaju prisustvovali su Catherine Ashton, voditeljica odjela za vanjsku i sigurnosnu politiku EU, budimpeštanski diplomatski zbor, te mnogi pozvani gosti. U kulturnom programu koji je slijedio nakon svečanih govora Yves Letermea, dosadašnjeg predsjedavajućeg iz Belgije i Viktora Orbána, između ostalog nastupili su Magdi Rúzsa, Tamás Érdi, pijanist i sastav Presidency. Poslije svečanosti predaje predsjedništva gostima je priređen prijem u Lovačkoj dvorani mađarskog parlamenta.

Tisućljetni san

„Danas, na dan Bogojavljanja vrijedi se podsjetiti, da predsjedanje Europskom Unijom preuzima tisućljetna europska država koju su načeli povijesni vihuri, koja je izuzetno puno iskustva stekla tijekom svojih pobjeda i poraza, u koju je kršćanstvo usadilo poštovanje ljudskih prava, kulturu poštovanja i svjetonazor humanosti” – rekao je Viktor Orbán, prema kojem država preuzima ozbiljno naslijeđe: ima dobrih stvari, koje treba nastaviti i ima onih oko kojih se vode rasprave u zajednici.

Smatra da Europa samo tako može ostati u borbi sa starim i novim izazovima, ako na promjene u svijetu može odgovoriti korijenitom obnovom. Čuda ne može učiniti mađarsko predsjedanje, ali može biti sposobno protrljati svjetiljku, iz koje iznova može izaći duh kojeg nazivaju: europski preporod – tim riječima zaključio je svoj govor Viktor Orbán.

Poslije Belgije, prije Poljske

Polugodišnje mađarsko predsjedanje EU zadaća je druge Orbánove vlade. Mađarsko predsjedanje zadnje je trećem predsjedničkom triu, koji slijedi iza predsjedanja Belgije, a slijedi ga prvi član novog tria, kada u drugoj polovini 2011. Poljska preuzima predsjedanje.

Mađarska, koja prvi put predsjeda usklađivati će prioritete svog predsjedanja, ne samo sa članovima prijašnjeg tria, već i sa poljskom administracijom

Teme predsjedanja

Za vrijeme predsjedanja Mađarske EU-om, može započeti konstruktivna rasprava o okvirima proračuna koji bi važio od 2014. godine i vjerojatno je da će se potpisati pristupni ugovor sa Republikom Hrvatskom. Među značajnija zbivanja u ovom polugodištu ubrajaju se summit država i vlada Istočnog partnerstva, susreti mađarske vlade i Komisije EU, konferencija predsjednika europskih parlamenata, a značajni događaj će biti i ASEM (susret ministara vanjskih poslova država ASEAN-a i EU), kao i 17 neformalnih ministarskih sastanaka. Većina tih susreta na vrhu organizirati će se u gradiću Gödöllő.

Glavni prioriteti predsjedanja

- * pitanje stvaranja radnih mjesta, strategija za Rome, odnosno EU2020, te plan o spremnosti EU za tržišnu utakmicu
- * jačanje politike zajedništva, te učvršćivanje unutarnje kohezije, osiguranje energetske sigurnosti, aktivna politika o vodama i Dunavska strategija
- * ideja Europe bliske građanima: proširenje šengenskog pojasa (u ožujku 2011. raspravljati će se o priključenju Rumunjske i Bugarske Šengenu), podupiranje kulturne raznolikosti
- * punopravno proširenje EU (priključenje Republike Hrvatske, početak pregovora s Islandom) i globalna odgovornost.

(izvor: www.civishir.hu)

Pojednostavljen postupak stjecanje mađarskog državljanstva

Zakon o pojednostavljenom prijemu u mađarsko državljanstvo stupio je na snagu 20. kolovoza, na mađarski nacionalni praznik, a zahtjevi se mogu podnositi od 1. siječnja 2011. godine.

Prijem u mađarsko državljanstvo mogu zatražiti osobe koje su nekad posjedovale mađarsko državljanstvo ili njihovi potomci, koji su bili prije 1920. ili između 1920. i 1945. mađarski državljani, osobe koje govore mađarski i koji nemaju nekakav isključivi razlog za prijem zbog opće ili državne sigurnosti. Zbog izbjegavanja eventualnih zlouporaba, državljanstvo se može zatražiti samo osobno, ali zbog što kraćeg čekanja mađarska će vlada podržati mogućnost podnošenja zahtjeva na što više mogućih mjesta.

Obavijest o postupku pojednostavljenog stjecanja mađarskog državljanstva

Članak 6. stavak (3) Ustava glasi: „ Republika Mađarska osjeća odgovornost o sudbini Mađara koji žive van njenih granica i podupirati će njegovanje njihovih veza s Mađarskom.“ Među Mađarima koji žive u svijetu i u Karpatskom bazenu u proteklih se 20 godina s vremena na vrijeme pojavljivalo se zahtjev za uvođenje pojednostavljenog postupka stjecanje mađarskog državljanstva, sukladno inozemnim primjerima, koji bi značajno pomogli u održavanju veza sa matičnom zemljom i očuvanju njihovog mađarskog identiteta.

26. svibnja 2010. Parlament je usvojio promjenu Zakona br. LV iz 1993. godine o mađarskom državljanstvu, te uveo postupak pojednostavljenog stjecanja državljanstva. Bit pojednostavljenog postupka je da se Mađari van granica ne trebaju nastaniti u Republici Mađarskoj kako bi stekli mađarsko državljanstvo, da ne trebaju polagati državni ispit, već je dovoljno da znaju mađarski jezik i ne trebaju dokazati prebivalište u Republici Mađarskoj i dokaz o osiguranim prihodima.

Pojednostavljeni prijem može zatražiti svaka osoba koja živi u Mađarskoj, jednako kao i osobe iz susjednih država kao i stanovnici zapadno europskih država, odnosno prekomorskih zemalja. Ovakav propis nije potpuni novitet u mađarskom zakonodavstvu, jer je prvi zakon o mađarskom državljanstvu, a i Zakon br. IV iz 1866. sadržavao pojednostavljeni postupak dobivanja državljanstva za Mađare van granica, a koji se odnosio na „Csángó“ Mađare.

Nove zakonske propise treba primjenjivati na zahtjeve predane poslije 1. siječnja 2011. godine, ali nema vremenskog ograničenja, pa se stoga i nakon više godina može pod istim uvjetima zatražiti prijem u mađarsko državljanstvo.

Najčešća pitanja podnositelja zahtjeva za postupak pojednostavljenog stjecanja državljanstva

Koje uvjete treba zadovoljiti da bi se moglo dobiti mađarsko državljanstvo?

Mađarsko državljanstvo može dobiti onaj koji ne posjeduje mađarsko državljanstvo (temeljem pojedinačnog zahtjeva) koji ispunjava slijedeće preduvjete:

- osobno ili njegov pretek bio je mađarski državljanin ili se može pretpostaviti njegovo mađarsko porijeklo,
- ako dokaže znanje mađarskog jezika,
- ako nije kažnjavan i ako se protiv njega ne vodi sudski postupak u Mađarskoj,
- ako stjecanje državljanstva ne ugrožava opću i nacionalnu sigurnost Republike Mađarske.

Što treba još podnijeti uz zahtjev?

Uz zahtjev za stjecanje državljanstva potrebno je priložiti izvadak iz matice rođenih i dokument o obiteljskom statusu (izvod iz matice vjenčanih, rješenje o razvodu braka i sl.). Potrebno je još priložiti vlastoručno napisan životopis na mađarskom jeziku i dvije fotografije (inozemni građani samo jednu), a podnositelji zahtjeva koji borave u Mađarskoj trebaju još priložiti i dokumente za izdavanje osobne iskaznice.

Koliko traje postupak?

Rok trajanja postupka je 3 mjeseca, ali se u to ne uračunava:

- razdoblje između poziva za dopunu zahtjeva i predaje svih potrebnih dokumenata,
- vrijeme obustave (suzpenzije) postupka (tada zahtjev ovisi o nekom pitanju, u kojem neka druga služba mora donijeti odluku),

- rok pribavljanja mišljenja o općoj i nacionalnoj sigurnosti,
- vrijeme koje je potrebno da se dobije odgovor od službenog ili državnog organa u interesu pribavljanja podatka ili isprave potrebne za stjecanje državljanstva.

Sukladno tome odgovor se može očekivati nakon 4-5 mjeseci od podnošenja zahtjeva.

Da li se samo osobno može podnijeti zahtjev?

Zahtjev za stjecanje državljanstva podnosi se pojedinačno i osobno. Invalidne, odnosno nepokretne osobe zahtjev mogu podnijeti putem zakonskog zastupnika. I dalje ostaje mogućnost članovima obitelji koji žive zajedno podnošenje zajedničkog zahtjeva.

Može li se zatražiti i mađarsko ime zajedno sa stjecanjem državljanstva?

Zovem se Szabó, ali su mi ranije ime prepisali na Sabo.

Mađari van granica istovremeno sa zahtjevom za pojednostavljeni postupak stjecanja državljanstva mogu zatražiti:

- da koriste svoje osobno ime ili nekadašnje prezime mađarskih roditelja,
- da se od višestrukih prezimena jedno ili više njih može izostaviti, isto kao i eventualni dodaci prezimenu (npr. –ova)
- odgovarajuću mađarsku inačicu imena (npr.: Stjepan ili Stevan – István).

Zahtjev za promjenu imena potrebno je potkrijepiti ispravom ili stručnim mišljenjem. Promjenu imena svaka osoba mora osobno zatražiti na posebnom formularu. Promjenom prezimena ne može se promijeniti obiteljsko prezime i oblik prezimena utvrđenog kod sklapanja braka.

Zahtjev za promjenom imena moraju potpisati podnositelj i zaprimatelj zahtjeva. Promjena imena stupa na snagu istovremeno sa stjecanjem mađarskog državljanstva (polaganjem zakletve).

Božićna dobrotvorna akcija

Na inicijativu Mađarskog kulturnog društva Ady Endre između 1. studenog i 9. prosinca 2010. provedena je dobrotvorna akcija prikupljanja poklona za 370 učenika osnovnih škola u mađarskim naseljima Kolontár i Devecser, koja su pogođena katastrofom istjecanja crvenog mulja. U provedbi božićne dobrotvorne akcije aktivno su sudjelovali Veleposlanstvo Republike Mađarske, Vijeće mađarske nacionalne manjine Grada Zagreba, učenici dvojezične nastave OŠ Ivana Gundulića i dječji vrtić Potočnica.

Do 9. prosinca ovom pozivu su se odazvale tvrtke: Valoviti papiri Dunapack, Privredna banka Zagreb, OTP Hrvatska, Lero d.o.o., Hrvatska turistička zajednica, Soroptimist International Klub Centar Zagreb, te tri privatne osobe Mihaela Varga, Tibor Franjo i Zoran Kovačević, tako da su pored materijalnih dobara organizatori prikupili još oko 11.000,00 kuna.

Vijeće je za ovu prigodu svoju vijećnicu pretvorilo u privremeno skladište, gdje je 9. prosinca 10 osoba, članova MKD-a i Vijeća sastavilo 370 jednakih prigodnih paketa, a nakon velike „akcije pakiranja“ još je sedam osoba sudjelovalo u utovaru istih, a među njima bio je i Imre Berkes, predstavnik mađarske nacionalne manjine Zagrebačke županije.

16. prosinca ove su darove zajedno sa prigodnim božićnim čestitkama zagrebačkih Mađara u spomenutim mjestima predali Marijana Selman, predsjednika MKD Ady Endre i Lidija Jósваи, ataše za kulturu Veleposlanstva Republike Mađarske.

Rókus Kalapis

Ove godine Mađarska noć u MKD Ady Endre

U subotu 27. studenog Vijeće mađarske manjine Grada Zagreba proslavilo je svoj dan na već tradicionalnoj Mađarskoj noći, koja zbog štednje nije održana u restoranu, već u Mađarskom kulturnom društvu Ady Endre. Vjerojatno da je zbog mjesta održavanja i najavljenih domaćih izvornih mađarskih jela bio izuzetan interes, tako da nažalost nekolicina koja se kasnije javila, nije mogla prisustvovati svečanosti. Više od devedesetak gostiju zabavljao je jedan prijatni četveročlani mađarski sastav iz Kapošvara. Među počasnim gostima Vijeća bili su: otpravnik poslova mađarskog Veleposlanstva József Magyar, te savjetnik za gospodarstvo Péter Zavoczky, obojica sa suprugama, gospođa Elizabeta Knor, voditeljica službe za nacionalne manjine pri Gradskom poglavarstvu. Kasnije su se pridružili Anastas Saša Odžaklieski, predsjednik Vijeća makedonske nacionalne manjine Grada Zagreba, ujedno dopredsjednik Koordinacije nacionalnih manjina Grada Zagreba, te zastupnik u mađarskom Parlamentu József Attila Móring, gradolnačelnik Somogyvára. Tom prigodom predstavnik mađarske nacionalne manjine Sisačko-moslavačke županije Arpad Kiš Društvu je poklonio jedno platno slikara Andrása Hangye. Posebno značenje toga je što je András Hangya bio 1947. godine predsjednik MKD Ady Endre. Fina mađarska jela, dobro baranjsko vino, kao i izvanredno raspoloženje rezultiralo je druženjem do kasno u noć.

Poslije ove Mađarske noći više prisutnih postavilo je slijedeće pitanje: „Zašto je godišnje samo jedna ovakva priredba?“

Proslava dana sv. Nikole

1. prosinca u Mađarskom Kulturnom Društvu održano je tradicionalno obilježavanje dana sv. Nikole. Prije dolaska sv. Nikole i darivanja, prisutni su uživali u jednoj prigodnoj lutkarskoj predstavi.

Nakon predstave više od 90 djece nestrpljivo, ali uz veselu pjesmu dočekalo je svetog Nikolu, koji je s toplim riječima pozdravio nazočne i nakon što je nekolicina hrabrije djece nastupilo, podjelio je prigodne poklone.

Za ponovo uspješnu priredbu posebnu zahvalnost zaslužuju Katalin Svaguša i Ester Petković, odgajateljice za izvrsnu organizaciju, Peter Sekereš za ulogu sv. Nikolu, te Vijeće mađarske nacionalne manjine Grada Zagreba za nabavu poklon paketa.

Peter Sekereš

